

Mewnblannu siocleddfwr neu faichleddfwr ar gyfer osteoarthritis symptomataidd ysgafn i gymedrol yng nghanol y ben-glin

22 Ionawr 2015

Beth mae NICE wedi'i ddweud?

Nid oes tystiolaeth ddigonol er mwyn bod yn sicr ynglŷn â pha mor dda mae'r driniaeth hon yn gweithio na pha mor ddiogel ydyw. Am y rheswm hwn, dim ond fel rhan o astudiaeth ymchwil y dylai'r driniaeth hon gael ei chyflawni.

Mae angen cynnal rhagor o ymchwil ar y driniaeth hon ac efallai y bydd NICE yn ailystyried y driniaeth os caiff rhagor o dystiolaeth ei chyhoeddi.

Beth mae hyn yn ei olygu i mi?

Dim ond fel rhan o astudiaeth ymchwil y gall eich gweithiwr iechyd proffesiynol gynnig y driniaeth hon i chi. Cesglir manylion am eich triniaeth.

Sylwadau eraill gan NICE

Dyweddodd NICE fod y siocleddfwr neu'r baichleddfwr yn swmpus ac y gallai gymryd hyd at flwyddyn i wella ar ôl y driniaeth. Gall y driniaeth fod yn opsiwn i gleifion ifancach a gallai oedi triniaeth i osod cymalau newydd.

Y cyflwr

Mae osteoarthritis yn rhan fewnol (neu ganol) y ben-glin yn datblygu pan fydd y cartilag sy'n gorchuddio pennau'r esgyrn yn treulio. Gall hyn achosi poen, anystwythder, chwydd ac anhawster wrth ddefnyddio'r ben-glin.

Yn dibynnu pa mor ddifrifol yw'r osteoarthritis, mae'n bosibl y gellir ei drin â meddyginiaeth i leddfu'r boen a'r chwydd. Gall ffisiotherapi ac ymarfer corff helpu i wella gallu'r unigolyn i ddefnyddio ei ben-glin ac i symud o gwmpas. Os yw'r unigolyn dros bwysau neu'n ordew, gall colli pwysau hefyd helpu i leihau'r boen. Os yw'r osteoarthritis yn ddifrifol, mae'n bosibl y bydd angen llawdriniaeth i roi cymal newydd yn y ben-glin neu i ailosod rhan o'r cymal.

Mae NICE wedi ystyried defnyddio triniaeth i [fewnblannu siocleddfwr neu faichleddfwr ar gyfer osteoarthritis symptomataidd ysgafn i gymedrol yng nghanol y ben-glin](#) fel opsiwn triniaeth arall.

Gall NHS Choices (www.nhs.uk) a gwybodaeth NICE [i'r cyhoedd am osteoarthritis](#) fod yn fan da i gael gwybod mwy.

Y driniaeth

Nod y driniaeth hon yw mewnblannu dyfais sy'n ysgafnhau'r baich ar y ben-glin pan fydd yr unigolyn yn sefyll. Mae hyn yn lleihau'r boen a gallai oedi'r angen am lawdriniaeth fwy cymhleth.

Rhoddir anesthetig cyffredinol i'r claf. Caiff y baichleddfwr ei fewnblannu ochr yn ochr â chymal y ben-glin o dan y croen gan ddefnyddio arweiniad pelydr-X. Caiff ei fewnosod drwy doriadau a wneir y tu mewn i'r goes uwchben ac islaw'r ben-glin a'i gysylltu i asgwrn y forddwyd ac asgwrn y crimog. Ni chaiff unrhyw asgwrn na meinwe eu tynnu, sy'n golygu y gellir cynnal llawdriniaeth arall yn ddiweddarach os bydd angen. Gellir tynnu'r ddyfais.

Manteision a risgiau

Pan ystyriodd NICE y dystiolaeth, penderfynodd nad oedd digon o dystiolaeth i ddangos bod y driniaeth hon yn gweithio'n dda na'i bod yn ddiogel. Roedd yr astudiaeth a ystyriwyd gan NICE yn cynnwys cyfanswm o 99 o gleifion. Roedd adroddiadau hefyd am y driniaeth mewn pedwar claf arall.

Yn gyffredinol, dangosodd yr astudiaeth welliannau sylweddol o ran lefel poen cleifion, eu gweithrediad corfforol (megis cerdded neu sefyll) ac anystwythder wrth ymgymryd â gweithgareddau beunyddiol. Daeth y boen yn eu pen-glin yn llawer llai difrifol yn ystod y flwyddyn ar ôl y driniaeth.

Yn ystod y chwe wythnos gyntaf ar ôl y driniaeth, nid oedd eu gallu i symud y ben-glin cystal. Yn raddol, dychwelodd i'w amrediad symud arferol flwyddyn ar ôl y driniaeth.

Mewnblannwyd pob dyfais a gwnaethant ddechrau gweithio'n llwyddiannus yn y 99 o gleifion.

Dangosodd yr astudiaethau fod y risgiau canlynol yn gysylltiedig â'r driniaeth:

- y ddyfais yn torri ac yn gorfod cael ei thynnu yn achos un claf
- haint yn y clwyf yn achos un claf, lle bu'n rhaid tynnu'r ddyfais
- poen, lle bu'n rhaid tynnu'r ddyfais yn achos pedwar claf. Nododd dau glaf arall fod y boen wedi dychwelyd o fewn chwe mis o gael y driniaeth.

Ar gyfer chwe chlaf, ni fu unrhyw welliant o ran y symptomau, a bu'n rhaid cael llawdriniaeth bellach.

Dywedwyd wrth NICE am risgiau posibl eraill hefyd: llid y feinwe, y ddyfais yn pwyso ar yr asgwrn neu'r feinwe o amgylch, y ddyfais yn methu â gweithio'n iawn, neu'r ddyfais yn torri ac yn gorfod cael ei thynnu.

Os hoffech wybod rhagor am yr astudiaethau, gweler y [canllaw](#). Gofynnwch i'ch gweithiwr iechyd proffesiynol esbonio unrhyw beth nad ydych yn ei ddeall.

Cwestiynau i'w gofyn i'ch gweithiwr iechyd proffesiynol

- Beth yn union yw'r driniaeth hon?
- Beth fydd y gwaith ymchwil yn ei gofnodi a pha mor hir y byddaf yn rhan o'r astudiaeth?
- Beth yw'r manteision posibl?
- Beth yw'r tebygolrwydd y bydd y manteision hynny yn berthnasol i mi? A allai'r driniaeth wneud i mi deimlo'n waeth?
- A oes triniaethau eraill ar gael?
- Beth yw risgiau'r driniaeth?
- A yw'r risgiau'n fach neu'n ddifrifol? Pa mor debygol ydynt?
- Pa ofal y bydd ei angen arnaf ar ôl y driniaeth?
- Beth sy'n digwydd os aiff rhywbeth o'i le?
- Beth allai ddigwydd os na chaf y driniaeth?

Ynglŷn â'r wybodaeth hon

Mae canllaw ymyriadau [NICE](#) yn cynghori'r GIG ar ba mor ddiogel yw triniaeth a pha mor dda y mae'n gweithio.

ISBN: 978-1-4731-1047-2